

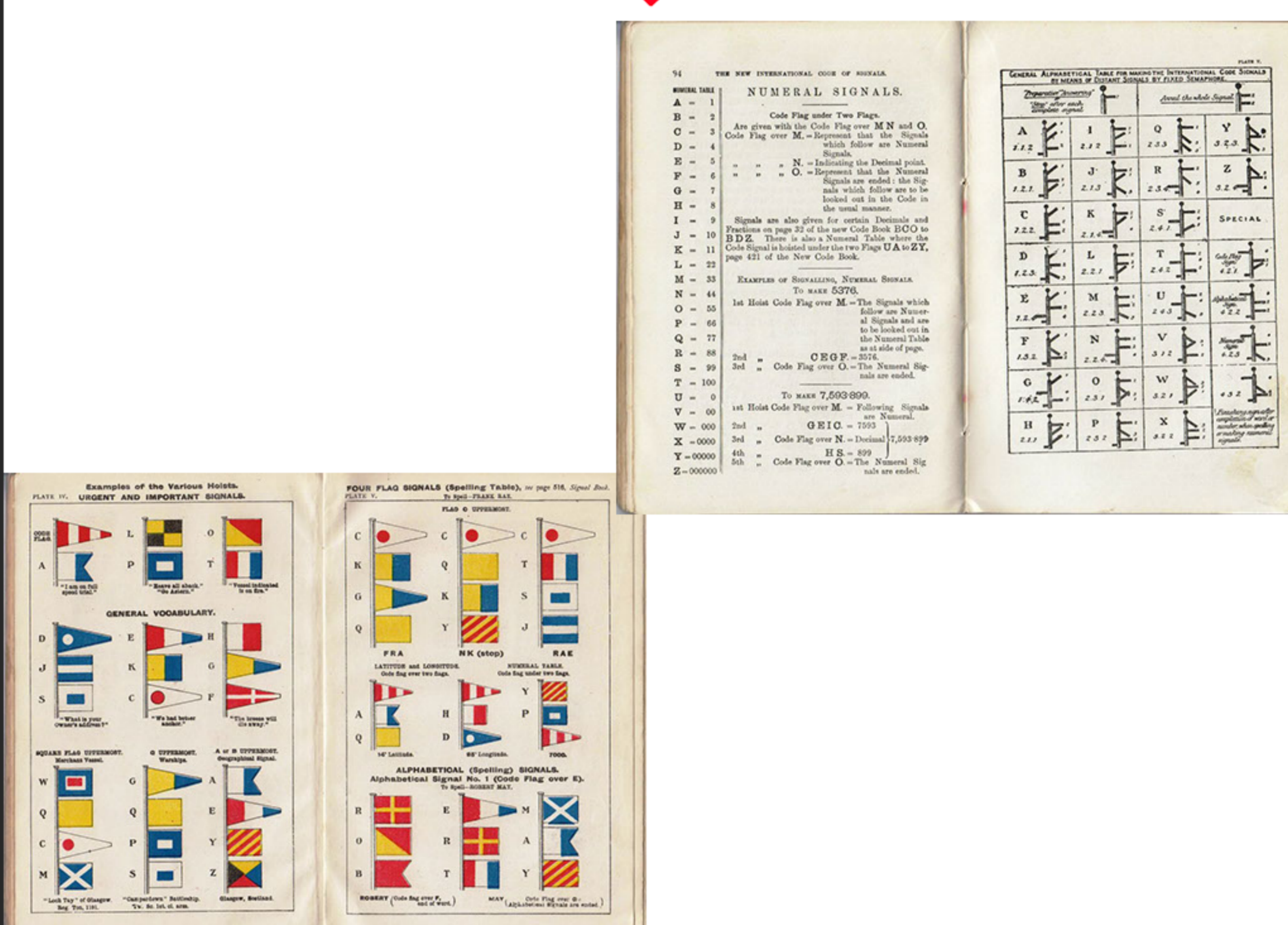
Právní poradna
Seamanship na prvním místě

Rizika při rekreačním jachtingu – I. část

Na jachtách se neplavíme, protože musíme a potřebujeme něco převézt, ale proto, že nás to baví. A při plánování dovolené na problémy nemyslíme, i tam nás však mohou potkat komplikace. Cílem článků, které připravujeme ve spolupráci s profesionály, pro něž je plavba na moři každodenní prací, není vystrašit, ale upozornit na rizika, s nimiž se mohou rekreační jachtáři setkat a nabídnout doporučení, jak se jim vyhnout, případně proti nim zajistit.

Text: Michaela Dvorská, Tomáš Kapička
Foto: Andreas Hanakamp, archiv

Mnohá rizika podceňujeme z neznalosti. Zatímco je každý z nás odmalicka zvyklý na auta a pohyb na silnicích, moře a lodě pro nás nejsou přirozeným prostředím. Parkovat auto zkoušel nebo viděl každý z nás, ale kotvit jachtu určitě ne. Přitom se silničními pravidly, která vznikla jen před desítkami let, se seznamujeme postupně. Pravidla pro provoz na moři se vyvíjejí po staletí a výraznou roli v nich hrají zvyklosti, vychází z nich jak mezinárodní úprava, tak zákony jednotlivých států, ale učíme se je teoreticky a v lepším případě pár hodin. Soubor těchto zvyklostí tvoří zásady „SeaManShip“ (angl.), „Seemanschaft“ (něm.). Jako vnitrozemský stát pro tento výraz ani nemáme vhodný překlad, snad by se dalo použít „péče rádného skippera“. Rozhodně bychom ale měli vědět, co se slovem SeaManShip označuje. „Seamanship“ nejde jednoduše definovat a popsat. Jedná se o souhrn základních pravidel dobré námořnické praxe, která jsou velmi rozsáhlá a vztahují se jak na čisté mechanické činnosti skippera, tak na jeho profesní vědomosti získané dlouholetou praxí.

Všimněte si, jak moc prostoru se věnuje diskuzi o tom, který kapitánský průkaz je „ten správný“. Často slyšíme argumenty, že „pojišťovna nebude hradit“, když nemáme ten správný průkaz. Faktem ale je, že ani ten nejlepší průkaz nás nespasí, pokud skipper nečinil kroky, které měl. A první, co pojišťovnu zajímá, je právě jestli skipper konal v duchu Seamanship. Jeho porušení může být klasifikováno jako hrubá nedbalost, kterou havarijní pojišťovny nekryjí, ale lze ji připojistit v rámci pojištění odpovědnosti skippera, např. u pojišťovny YachtPool [zde](#).

Podle Dr. Friedricha Schöchta (zakladatele a ředitele německé pojišťovny Yacht-Pool) nevymezují „seamanship“ ani právní předpisy, ani soudy ve svých rozhodnutích. Proto je snadnější říci, co jíz „seamanship“ rozhodně není. Z toho, co uvádí ve své knize zabývající se odpovědností skippera , vyplývá, jak snadno se můžeme dopustit porušení tohoto vyššího „mořského zákona“.

Stačí vyplout bez kvalitních map z oblasti plavby nebo s nefunkčními čerpadly na odsávání vody z podpalubi, opustit bezpečné kotviště za mlhy nebo za podmínek, na které není jachta ani posádka připravena. A nezapomínejme, že skipper nese odpovědnost za připravenost jachty k bezpečné plavbě a pokud si například při nalodění neprověří dobu použitelnosti nouzové pyrotechniky a záchranných prostředků, po převzetí jachty už za jejich stav odpovídá právě skipper. Není to dobrá vizička provozovatele a přinese mu to problémy, ale odpovědnost už nese skipper. A jestliže taková řada drobných chyb povede k havárii, už minule jsme upozorňovali, že skipper ručí neomezeně celým svým majetkem. Pokud nemáte pojištění odpovědnosti, zvažte, jestli se nevyplati ho uzavřít.

Schöchl, F. Die Haftung des Skippers, seine Rechte / seine Pflichten: Spezielle Risiken der Freizeitschiffahrt. 2009.

Andreas Hanakamp (profesionální skipper – např. Volvo Ocean Race – a lektor jachtingu) považuje „seamanship“ za jeden ze zásadních faktorů ovlivňujících bezpečnost plavby. Tragický závod Sydney-Hobart v roce 1998, kterého se Andreas účastnil, nám dal podle něj jasné znamení, že pro bezpečnost plavby je zásadní stále pracovat na svých jachtarských dovednostech. Chovat se v souladu se „seamanship“ znamená mít neustále na zřeteli veškeré okolnosti a situace, které mohou vyplynout ze vztahu mezi naší lodí a okolním prostředím. „Seamanship“ se projevuje jak v drobných ukonech, tak při nejtěžších fyzických pracích, a vyžaduje znalost všech jednotlivých zařízení a schopnost posoudit chování lodí při nejrůznějších eventualitách. Proto věnuje Andreas Hanakamp tolik pozornosti zásadám Seamanship i [na zdokonalovacích kurzech jachtingu](#), které občas pořádá i pro jachtařskou veřejnost. „Seamanship“ se totiž podle něj dá naučit jedine praxí a poctivým tréninkem! A ani nejmodernější technika nemůže Seamanship nahradit. „A vůbec nehorší, přitom nejčastější situaci, která může mít tragické následky, je pokus nahradit nedostatek Seamanship pasivitou – v silném větru a velkých vlnách sedětje, kolik posádek na palubě aktivně pracuje a čistě vede svou jachtu a kolik naopak odevzdaně sedí na kymácející se jachtě s nesprávně nastavenými flattrajicemi plachtami.“ říká Andreas Hanakamp.

Pro bezpečnost plavby a klidný průběh dovolené má „seamanship“ zásadní význam, proto se věnujme zlepšování našich jachtarských dovedností a zkušeností například zdokonalovacími kurzy jachtingu, ale vynikajícím způsobem získávání praxe je i jachting na malých plachticích na jezerech, zdokonalovat se v manévrování s lodí zase můžeme při dovolené na říční lodi, atd.

V příštím článku se budeme věnovat dalším uskalim jachtingu. Nikoliv proto, abychom se měli čeho bát a abychom od vyprav na moře upustili. Jde o to nenechat se překvapit. Pouze ten, kdo ví, na co se připravit, může rizikům smysluplně předcházet. Protentokrát se rozloučíme konstatováním, že nemáme-li základy „seamanship“, žádný formální průkaz nás neochrání před závažnými komplikacemi. Dobré pojištění nás může ochránit před následky nehod jen v případě, že budeme vše dělat správně.

